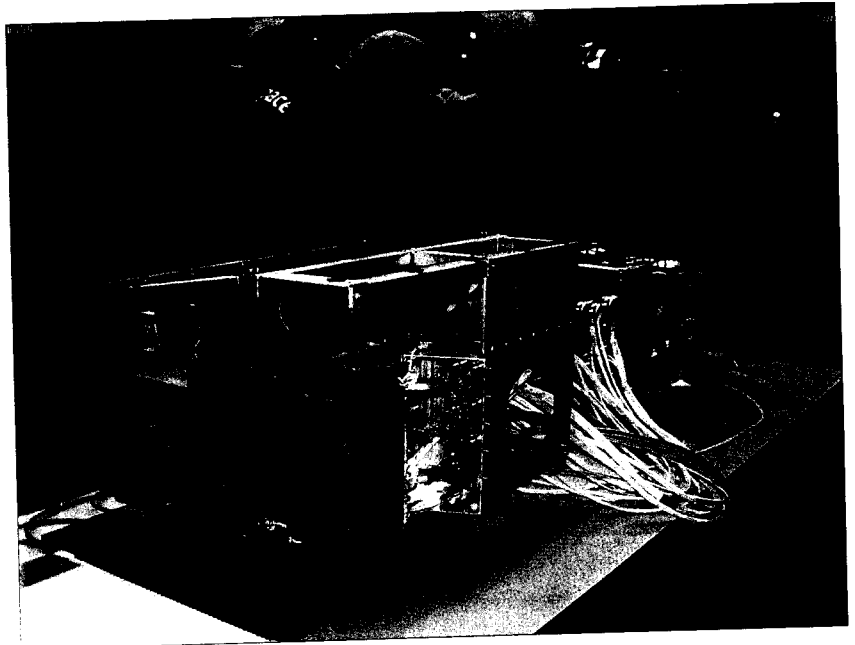

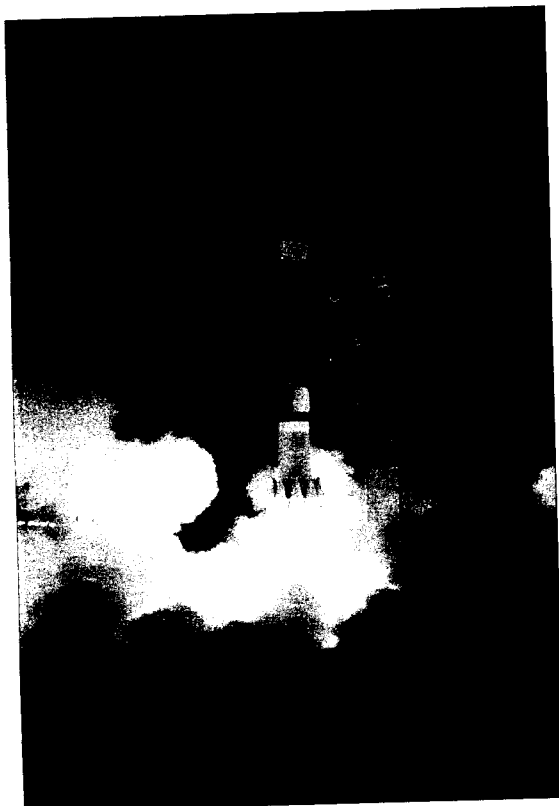
Nederlands meetinstrument de ruimte in geschoten

“We have lift-off!” Luid applaudiserend zagen we op 15 juli op het KNMI via een live-televisieverbinding hoe de Amerikaanse klimaatsatelliet *EOS-Aura* met aan boord het Nederlands-Finse *Ozon Monitoring Instrument (OMI)* werd gelanceerd vanuit Californië. “Dit is de kroon op zes jaar voorbereidingswerk”, aldus Pieter Levelt, hoofdonderzoekster van *OMI*.

Vijf jaar lang zal het *Ozon Monitoring Instrument (OMI)* gaan meten aan de aardatmosfeer ten bate van wetenschappelijk onderzoek aan het klimaat, de ozonlaag en luchtvervuiling. Pieter Levelt: “Dankzij *OMI* zullen we tot op stadsniveau vervuiling in kaart kunnen brengen en belangrijke bijdragen gaan leveren aan het onderzoek van de ozonlaag en het klimaat.”

Het Nederlands-Finse *Ozon Monitoring Instrument (OMI)* vlak voordat het werd verscheept naar de Verenigde Staten. [Copyright: Dutch Space/KNMI/TNO-TPD]

Lancering van de klimaatsatelliet *EOS-Aura* in Californië op 15 juli 2004. [Bron: NASA]

UITSTEL

Omdat de lancering al twee keer was afgeblazen – twintig respectievelijk vier minuten voor de lancering – was de opluchting groot toen een van de NASA-operators, die bij de laatste routine-checks even op zich had laten wachten, toch nog met “ready” antwoordde. Alles was in orde en om 12.02 uur ’s middags Nederlandse tijd vertrok de *Delta II*-raket met *Aura*. Na enkele minuten zagen we hoe de brandstofraketjes werden afgestoten en nog enkele minuten later hoe de hoofdmotor van de eerste trap werd uitgezet en afgeworpen. De tweede trap werd ruim 11 minuten gebruikt en na een uur afgestoten. *Aura* zat toen al op ruim 650 km hoogte. Op het KNMI werd de champagne ontkurkt.

Ook de volgende fases zijn vlekkeloos doorlopen, waaronder het aanzetten van en communiceren met *OMI* de nacht na de lancering door medewerkers van het KNMI en *Dutch Space* (tijdelijk gestationeerd in Washington DC). De komende maanden worden eerst allerlei test- en ijkmetingen uitgevoerd met *OMI*. Na on-

geveer drie maanden worden de eerste data verwacht, en na negen maanden worden de eerste wetenschappelijke resultaten publiek gemaakt. Vanaf dan zijn dagelijks *OMI*-metingen beschikbaar via het web [1].

NEDERLANDSE BIJDAGEN

OMI is het eerste niet-sterrenkundig satellietinstrument onder Nederlandse wetenschappelijke leiding. Daarnaast heeft Nederland bijgedragen aan *Aura* via de bij *Dutch Space* gebouwde zonnepanelen. Zelfs de naam *Aura* komt op het conto van een Nederlander, te weten KNMI’er Piet Stammes. Diverse Nederlandse en buitenlandse instituten zullen de metingen van *OMI* gaan gebruiken in hun onderzoek.

ELLEN BRINKSMA, KNMI

NOOT

1. Voor meer informatie zie de website <http://www.knmi.nl/omi/>.